

Klima- og miljødepartementet
v/ statssekretær Lars Andreas Lunde

Kopi:
Kulturdepartementet
v/kulturminister Thorhild Widvey

Vår referanse: 721407
Dato: 16. desember 2014

Vedrørende vern av områder i Marka etter naturmangfoldloven

Norges idrettsforbund (NIF) viser til tidligere korrespondanse vedrørende denne saken, samt møte med statssekretæren 9. desember d.å. På møtet var det enighet om at NIF skulle komme tilbake til departementet med forslag til konkrete endringer i forskriftsteksten i tilrådingen fra Miljødirektoratet, som skulle ivareta de viktige samfunnsinteressene som idretten og friluftslivet representerer.

Det er et faktum at de områdene i Marka som nå foreslås vernet etter naturmangfoldloven allerede er vernet gjennom markaloven, og det skjedde gjennom et helhetlig og grundig lovgivningsarbeid. Markaloven er en særlov fra 2009 for et bestemt geografisk område der lovgiver har tatt konsekvensen av dette områdes unik status som rekreasjonsområde for nærmere 1,2 millioner mennesker, dvs. ca. 25 % av Norges befolkning. Det er nettopp derfor markalovens formålsbestemmelse angir at lovens formål er å fremme og tilrettelegge for både friluftsliv, naturopplevelser og idrett. Norsk idrett og friluftslivet generelt har lojalt forholdt seg til dette siden vedtakelsen av loven. Den bruken som i dag skjer i Marka er etablert gjennom generasjoner, og markaloven er etterlevet på en ordentlig og forsvarlig måte. Å etablere store naturreservatområder innenfor Markas grenser bryter med tradisjonell norsk idretts- og friluftslivstradisjon.

Vi har, med bistand fra advokat Hege Mortensen som er ekspert på miljørett, hatt en fornyet gjennomgang av tilrådingen fra direktoratet. Vi har i den forbindelse, etter beste evne og på alle tenkelige måter, forsøkt å finne egnede formuleringer som kan inntas i forskriftene for å kunne videreføre dagens friluftsliv- og idrettsaktivitet i Marka, slik at disse samfunnsinteressene ivaretas. Dette har vist seg å være helt umulig. Årsaken er at forskriftene er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven. De begrensninger som legges på bruken i et naturreservat er, etter vår oppfatning, ikke forenlige med en videreføring av dagens aktiviteter innen friluftsliv og idrett i disse områdene.

Vi har registrert at departementet i sin pressemelding av 12. desember d.å. uttaler at det har som mål «at pågående aktivitet innen idrett og friluftsliv i størst mulig grad kan videreføres som tidligere uten krav til søknad, samtidig som de viktige naturverdiene i områdene ivaretas.» Vi er tilfreds med departementets uttrykte målsetting her, men målet er urealistisk dersom departementet opprettholder et vern av områdene etter naturmangfoldloven. Det er etter vår oppfatning ikke mulig å videreføre dagens aktiviteter uten krav til søknad, slik departementet ønsker, og samtidig båndlegge områdene som naturreservater. Dermed står

man igjen med en lov som vil medføre utstrakt bruk av dispensasjoner for å sikre at aktivitetene skal kunne opprettholdes på dagens nivå. Dette gir en helt uakseptabel økt byråkratisering med tilhørende merbelastning på de frivillige, og vi kan ikke unnlate å påpeke at resultatet av denne verneprosessen for disse områdene i Marka fremstår som direkte i motstrid med "Frivillighetserklæringen", som ble fremlagt av Regjeringen 5. desember d.å.

Departementet meddelte under møtet at årsaken til at markaloven ble erstattet med naturmangfoldloven midt i verneprosessen, er kompensasjonen som skal ytes til skogeierne. Vi er selvsagt ikke imot at skogeierne skal motta kompensasjon når deres eiendommer blir underlagt særlig vern, men stiller oss helt uforstående til at dette skal nødvendiggjøre et bytte av hjemmelslov midtveis i en verneprosess. Vi forventer at departementet finner alternative løsninger som åpner for å gi skogeierne kompensasjon, slik at man unngår å legge helt unødvendige begrensninger på 1,2 millioner menneskers mulighet til å drive idrett og friluftsliv i disse områdene.

Vi har tidligere varslet at vi vil ta rettslige skritt for å stanse denne prosessen dersom forskriftene vedtas med hjemmel i naturmangfoldloven. Vi står fast ved dette standpunktet. Begrunnelsen for dette ble gitt i møtet. For ordens skyld gjentar vi at våre innsigelser knytter seg til lovligheten ved bytte av lovhjemmel midt i verneprosessen, samt manglende oppfyllelse av helt grunnleggende krav til forsvarlig saksbehandling, og da i særdeleshet kravene i forvaltningsloven § 17.

Vi har levd godt med markaloven i de årene den har eksistert, og kan ikke akseptere at helt vanlig idretts- og friluftslivsaktivitet skal måtte underlegges en byråkratisk og søknadsbasert ordning fordi departementet mener at skogeierne ikke blir tilstrekkelig kompensert etter markaloven.

Med vennlig hilsen

Børre Rognlien
president

Henriette Hillestad Thune
juridisk sjef